

Høring om regulering av styringstenesta og tilhøvet mellom prestetenesta og verksemda til soknerådet

Høringsuttalelse fra Prostene i Oslo bispedømme¹

Spørsmål til høring om regulering av styringstenesta og tilhøvet mellom prestetenesta og verksemda til soknerådet

Uttalelsen som her følger det av Kirkerådet oppsatte format, gjelder forslag om:

Kirkelige verv som en egen styringstjeneste i kirken.

Sammenhengen mellom prestetjenesten og menighetsrådet, inkludert forslag om å forplikte presteskapet på menighetsrådets planverk.

Innledende merknad

Prostene i Oslo bispedømme avgir også høringsuttalelse om «Biskopens tilsyn» og ønsker her å understreke at vi ser en tydelig sammenheng mellom biskopens tilsyn og «styringstjenesten». Det handler i begge tilfeller om den autonome tjenesten med ord og sakrament, og hvor viktig denne er også for maktbalansen i Den norske kirke. Den norske kirke har vært igjennom en omfattende «Demokratireform» etter det såkalte «kirkeforliket» i 2008, men på noen punkter kan ikke et kirkesamfunn fullt ut være demokratisk. Grunnlaget for å være kirke er ikke noe som kan velges bort fordi vi har demokratisk valgte kirkepolitikere.

Én yrkesgruppe i vår kirke har lovet for Gud og kirken å holde kirken fast i dennes lære. Ved å legge prestene inn under en administrativ leder og en «styringstjeneste», mener vi at kirken står vi i fare for å svekke ordinasjons/vigslingsløftet. Ved å svekke den autonome prestetjenesten, slik den er uttrykt i kirkens bekjennelse og vår ordinasjon, styrkes den administrativt styrte kirken. Etter vårt syn er dette ikke en ønsket utvikling, og en slik utvikling vil også kunne bidra til å svekke den demokratiske folkevalgte styringslinjen. En tung administrativ ledelse på alle nivåer av kirken, kan bidra til å umyndiggjøre folkevalgte. Prestetjenesten er i dagens struktur med på å myndiggjøre de folkevalgte, og har et uvurderlig viktig teologisk blick på administrative saksfremlegg.

1. Støttar du/de forslaget om at ei føresegn om styringstenesta i kyrkja blir satt inn i kyrkjeordninga?

Ja **Nei** Inga meining

Merknad

Prostene i Oslo bispedømme ser ikke behovet for dette og er grunnleggende skeptisk til å definere folkevalgtrollen som kirkelig styringstjeneste. Den norske kirke er over tid utviklet slik at det kirkelige demokrati er tydelig styrket. Dette har vært en ønsket utvikling, og gjør at kirken i dag

¹ Domprostiet, Døveprostiet, Asker, Bærum, Groruddalen, Nordre Aker, Søndre Aker og Vestre Aker.

fremstår med et sterkt synodalt preg. Det synes helt unødvendig å definere folkevalgtrollen som en egen styringstjeneste i kirkeordningen.

2. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått?

Ja **Nei** Inga meining

Merknad

Se over, pkt. 1

3. Støttar du/de forslaget om ei ny føresegn i § 2 i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester?

Ja **Nei** Inga meining

Merknad

Prostene i Oslo bispedømme, bortsett fra prosten i Groruddalen, mener at «Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester» bør forbli uforandret, og at dagens § 2, d., ivaretar det ønskede samvirke på en god måte. Det vil følgelig heller ikke være behov for ytterligere endringer i nevnte tjenesteordning.

Prosten i Groruddalen gir eget svar her:

Ja Nei Inga meining

Spørsmål 3

Prosten i Groruddalen gir eget svar her:

Ja

Prosten i Groruddalen støtter forslaget om et nytt punkt i TOM par 2, og anser dette for å være i tråd med andre tiltak som har skjedd de senere år med sikte på å skape en tettere sammenheng mellom prestetjenesten og de kirkelige råds virksomhet. F.eks. ble en lignende formulering tatt inn i tjenesteordningen for biskop og for prost allerede i 2003.

Bakgrunnen for dette og liknende forslag, er en situasjon hvor prestetjenesten og rådenes virksomhet er helt atskilt fra hverandre. Historisk sett må vi et stykke tilbake i tid hvor prestetjenesten drev med sitt uavhengig av rådene, men på et tidspunkt var dette to forskjellige verdener. Slik er det ikke nå. Denne bestemmelsen vil antakelig ikke ha særlig stor praktisk effekt, men snarere bekrefte et samvirke og et samarbeid som allerede eksisterer. Selv om det saklig sett er overflødig, vil det likevel være et viktig symbolsk og ordningsmessig uttrykk for at embete og råd jobber sammen mot felles mål. Når en slik formulering allerede står i tjenesteordning for biskop og prost, virker det underlig at det samme ikke kan sies for menighetspresten.

Utredningens tekst går imidlertid alt for langt i å definere prestetjenesten som en funksjon av den lokale, gudstjenestelige forsamling. Denne tendens i utredningsteksten kan skape usikkerhet om forståelsen av prestetjenestens fundament i Den norske kirke, og kanskje også fremprovosere motstand mot forslaget.

Forholdet mellom evangelieforkynnelse og menighet er omtalt i Den augsburgske bekjennelse art 5. Her beskrives evangelieforkynnelse og sakramentsforvaltning ikke som en tjeneste som springer ut av menigheten, men som en tjeneste som er gitt til menigheten og som skaper kirke. Presten står derfor midt i, men samtidig overfor menigheten.

At presten i sitt menighetsbyggende arbeid skal være forpliktet på menighetsrådets planer og prioriteringer kan imidlertid, etter mitt skjønn, ikke legitimere forsøk på å innskrenke forkynnelsens frihet eller prestens relative autonomi i de pastorale kjerneoppgavene.

I forlengelsen av dette resonnementet, mener jeg samtidig at endringer i tjenesteordningenes par 10 **ikke** bør gjøres slik det her foreslås. At presten er forpliktet på menighetsrådets planer i sitt menighetsbyggende arbeid, betyr ikke at det ikke lenger er behov for samordning mellom prestatjenesten og rådets virksomhet. Derfor gir par 10 annet ledd mening slik den nå står, og bør forbli uendret.

4. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått

Ja **Nei** Inga meining

Merknad

Ref. svar pkt 3, er Prostene i Oslo bispedømme, bortsett fra presten i Groruddalen, helt uenig i den foreslåtte endringen: "Presten er forpliktet på de planer og prioriteringer menighetsrådet fastsetter innenfor rammen av de gjøremålene som er nevnt i første ledd."

Dette bidrar til utydelighet og uklarhet, og kan i ytterste konsekvens, ved diskrepans mellom lokale og sentrale mål og strategier sette prestatjenesten i en svært vanskelig og utfordrende situasjon med uklar ledelse. Forpliktelse til rådsstrukturens prioriteringer kan svekke grunnlaget for prestens autonome kallsutøvelse. Teologiske overveielser må alltid ha forrang for organisatoriske prioriteringer i en kirke.

Prosten i Groruddalen gir eget svar her:

Ja Nei Inga meining

5. Har du/de andre merknadar til høyringa

Se også vår innledende merknad.

Prestetjenesten er teologisk forankret i Den norske kirkes bekjennelsesskrifter og ordinasjonens forpliktelse. Tjenesten lar seg ikke for alle formål innplasseres i organisatoriske strukturer, og det er viktig at tjenesten med Ord og sakrament ikke begrenses av byråkratiske administrative styringsordninger. Det synes i det foreliggende høringsnotat å legges opp til en «godværsmodell» hvor det forutsettes harmoni mellom alle ledd. Det kan være fortjenestefullt, men spørsmålet kan også være om det ikke er ved avvikende syn og posisjoner man må kunne ha støtte av en sammenhengende og klargjørende struktur. I ytterste konsekvens vil man kunne havne i en situasjon hvor et menighetsråds planer og strategier avviker fra kjernen i prestens tjeneste med ord og sakrament. Ved behov for prioritering hvor menighetens prest skal være forpliktet på rådets

mål og strategier, kan dette bli meget uheldig. Skal den lokale prest eksempelvis være forpliktet på et menighetsråds plan om å drive barnehage eller cafe-virksomhet? Sognepresten er menighetens åndelige leder, og har et pastoralt lederansvar for alle; inkludert menighetsrådets valgte medlemmer. Sogneprestens rolle er å representere teologien i rådet, og det synes som de her foreslåtte endringer ser bort fra denne avgjørende funksjon og mandat.

Prostene i Oslo bispedømme mener Den norske kirke på ingen måte har behov for de endringene som her foreslås, og vil anmode om at dette ikke gjennomføres.

Oslo, 3.12.2024

Prostene i Oslo bispedømme